

КАПІТАЛІЗАЦІЯ ЯК МЕТОД ПІДВИЩЕННЯ НАДІЙНОСТІ БАНКУ

Адамський Ярослав Олексійович

Науковий керівник: к.е.н., доц.Пасічник Ірина Володимирівна
Харківський навчально-науковий інститут державного вищого
навчального закладу «Університет банківської справи» (м. Київ)

Актуальність теми. Капіталізація значною мірою визначає надійність банку, його потенціал, відтак залучення і підтримання достатнього обсягу капіталу є основною вимогою до вітчизняної банківської системи, оскільки високий рівень її капіталізації є запорукою стабільності економіки країни. Достатній рівень капіталізації банків гарантує їх фінансову стійкість в умовах динамічного середовища і забезпечує інвестиційну спроможність.

Постановка проблеми. Капіталізація комерційних банків і банківської системи України в цілому є особливо важливою в умовах глобалізації економіки. Фінансові кризи, що періодично повторюються, роблять необхідним для банків виробляти стратегію управління якістю капіталу і підтримки його на рівні, необхідному для покриття непередбачених витрат. Недостатній рівень капіталізації стримує належний розвиток і спричинює витрати на покриття збитків від зовнішніх загроз, як окремого банку, так і банківського сектору в цілому.

Викладення основного матеріалу. Капіталізація – це комплекс дій, спрямованих на реальне збільшення обсягу капіталу банку шляхом реінвестування отриманого прибутку, залучення грошових коштів та їх еквівалентів ззовні, а також за рахунок концентрації та консолідації.

Можна виділити основні напрямки підвищення рівня капіталізації, які здійснюються банками: нарощування банківського капіталу шляхом реінвестування прибутку, отриманого у результаті своєї діяльності; залучення банком коштів на умовах субординованого боргу; вихід банків на первинний та вторинний ринок цінних паперів; концентрація капіталу банків за рахунок злиття і поглинання; залучення іноземного капіталу в банківську сферу. З метою забезпечення достатнього рівня капіталізації банківської системи Національний банк України вживає заходів нормативного характеру, які примушують банки підвищувати рівень капіталу.

На нашу думку, сьогодні однією з проблем вітчизняної банківської системи є недостатність власного капіталу. Тому збільшення рівня капіталізації банків України має бути ключовим компонентом їхнього зростання. Зарубіжний досвід у нарощенні капіталізації банківських

систем свідчить про те, що зростання капіталу банків є позитивним чинником, який відповідним чином впливає на економічну систему країни, фінансово підтримуючи її функціонування. Тому доцільно розглянути різні методи, які використовуються банками інших країн для підтримання достатнього рівня капіталізації.

Так у США підвищення банківської капіталізації відбувається найчастіше шляхом поглинання дрібних банківських установ великими, а також злиття банків з великими капіталами. Банки США нарощують капітал також шляхом додаткового випуску акцій та субординованих облігацій і збільшенням фонду перерозподіленого прибутку.

Розглядаючи досвід капіталізації банківських установ у Китаї, необхідно відмітити, що загалом китайські банки на даний момент є найбільш капіталізованими у світі. Характерною особливістю здійснення процесів капіталізації банківських установ у Китаї є використання такого інструменту збільшення капіталу як публічне розміщення акцій на біржі.

Європейська практика свідчить про те, що найбільше використовуються такі способи збільшення капіталізації банківських установ як злиття та поглинання. Для збільшення власного прибутку банківських структур, та як наслідок підвищення рівня їх капіталізації, європейські банки широко використовують продукти та послуги індивідуального банківського обслуговування.

Банківські системи країн Центральної та Східної Європи для зміцнення ресурсної бази комерційних банків, їх капіталізації, а також для зміцнення і оздоровлення національних банківських систем головним чином використовували залучення іноземного капіталу. В окремих країнах частка іноземного капіталу у банківській системі є значною - у Польщі, наприклад, іноземний капітал становить близько 80% сукупного капіталу банківської системи.

Що до банків України, то за збільшенням капіталу установа звертається до своїх акціонерів. Якщо у них немає можливості провести капіталізацію, то вони залучають інших інвесторів, продавши їм частину акцій банку. Але дані методичне можуть використовувати банки, які мають незадовільну репутацію.

В тих умовах, в яких на сьогодні опинилася банківська система України, найоптимальнішим шляхом зростання рівня капіталізації банків є збільшення показника адекватності капіталу через консолідацію банківської системи України. Цей напрямок передбачає створення банківських об'єднань та злиття банків. Це дало б можливість підвистити стійкість та стабільність усієї банківської системи. Проте, це неможливо здійснити без відповідних заходів НБУ, зокрема, проводити більш жорстку політику відносно регулювання значень економічних нормативів діяльності комерційного банку. Звичайно, крім об'єктивних причин, що заважають процесу консолідації банків, існують і суб'єктивні причини,

такі як небажання головних акціонерів зливатися з іншими банками, адже частіше всього банк в основному обслуговує особисту фінансову діяльність певної фінансової групи, яка і є її головним акціонером. Шляхом виходу з цієї ситуації є створення банківських об'єднань на зразок фінансових та банківських холдингових груп, банківських корпорацій. Вони зберігають право володіння та управління, а також пропорційного розподілення прибутку.

Висновки. Підвищення рівня капіталізації банківської системи є важливим фактором динамічного розвитку фінансового сектору України. Капіталізація значною мірою визначає надійність банку, його потенціал проводити активні операції. Банківська установа буде більш захищена від впливу зовнішніх факторів, тим більше в період кризових явищ.

Література

1. Савлук С. М. Шляхи прискорення капіталізації банків України / С. М. Савлук // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 4. – С. 232–238.
2. Тригуб О. В. Сучасні підходи до управління власним капіталом банку / О. В. Тригуб, Р. С. Миколаєнко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 4. – С. 154–161.
3. Міщенко В. Капіталізація банківської системи України: сьогодення та перспективи / В. Міщенко // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 7. – С. 11–17.